TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. rugsėjo 26 d.*

„Apeliacinis skundas — Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) — Bendrijų struktūrinių fondų parama Martinikos regionui — Finansinės paramos sumažinimas — Viešojo darbų pirkimo sutartys — Veiklos atitiktis Sąjungos teisės nuostatoms — Viešojo darbų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimas — Direktyva 93/37/EEB — 2 straipsnis — „Tiesioginių subsidijų“ sąvoka — „Sporto, poilsio ir laisvalaikio objektų“ sąvoka“

Byloje C-115/12 P

dėl 2012 m. kovo 1 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Prancūzijos Respublika, atstovaujama E. Belliard, N. Rouam ir G. de Bergues,

ieškovė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Komisijai, atstovaujamai F. Dintilhac ir A. Steiblytės, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai J. Malenovský, U. Lõhmus (pranešėjas), M. Safjan ir A. Prechal,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. kovo 11 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2013 m. balandžio 18 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

* Proceso kalba: prancūzų.

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu Prancūzijos Respublika prašo panaikinti 2011 m. gruodžio 16 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Prancūzija prieš Komisiją* (T-488/10, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas atmetė jos ieškinį dėl 2010 m. liepos 28 d. Komisijos sprendimo C(2010) 5229 sumažinti Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) paramą, skirtą pagal Bendrijų struktūrinių fondų paramos bendrojo programavimo dokumentą tikslui Nr. 1 siekti Martinikos regione (Prancūzija) (toliau – ginčijamas sprendimas), paskelbimo negaliojančiu.

Teisinis pagrindas

Reglamentas (EB) Nr. 1260/1999

2 1999 m. birželio 21 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl struktūrinių fondų (OL L 161, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 14 sk., 1 t., p. 31), 12 straipsnyje „Suderinamumas“ numatyta:

„Veikla, kurią finansuoja fondai <...> atitinka Sutarties nuostatas, pagal ją patvirtintus [priimtus] dokumentus ir Bendrijos politiką bei priemones, tarp jų <...> valstybės užsakymų skyrimo [viešųjų pirkimų] <...> taisykles.“

Direktyva 93/37/EEB

3 1993 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 93/37/EEB dėl viešojo darbų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 199, p. 54; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 2 t., p. 163) buvo panaikinta ir pakeista 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/18/EB (OL L 134, p. 114; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t. p. 132), įsigaliojusia 2006 m. sausio 31 d. Tačiau, atsižvelgiant į faktinių aplinkybių datą, šioje byloje taikoma Direktyva 93/37.

4 Minėtos direktyvos 1 straipsnio a punkte „viešojo darbų pirkimo sutartys“ apibrėžtos kaip „atlygintinio piniginio pobūdžio sutartys, kurios tarp rangovo ir perkančiosios organizacijos, kaip ji apibrėžta b punkte, sudarytos raštu ir kurių tikslas – atlikti arba kartu atlikti ir suprojektuoti darbus, susijusius su viena iš II priede nurodytų profesinės veiklos rūšių, arba atlikti darbą, apibrėžtą c punkte, arba bet kokiomis priemonėmis atlikti darbą, atitinkantį perkančiosios organizacijos nurodytus reikalavimus“.

5 Šios direktyvos 2 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, užtikrinančių, kad perkančiosios organizacijos laikytųsi šios direktyvos arba užtikrintų, kad šios direktyvos būtų laikomasi tais atvejais, kai perkančioji organizacija daugiau kaip 50 % tiesiogiai finansuoja [subsidijuoja] sutartį, sudarytą su kitu subjektu [kito subjekto].

2. 1 dalis taikoma tik toms sutartims, kurios priskiriamos Bendrosios Europos Bendrijų ekonominės veiklos rūšių klasifikacijos nomenklatūros (NACE) 50 klasės 502 grupei, taip pat sutartims, susijusioms su ligoninių, sporto, laisvalaikio ir poilsio objektų, mokyklų bei aukštųjų mokyklų pastatų ir administracijos tikslams naudojamų pastatų statybos darbais.“

Ginčo aplinkybės

6 Šios bylos faktinės aplinkybės, aprašytos skundžiamo sprendimo 1–13 punktuose, apibendrintinos, kaip nurodyta toliau.

7 2000 m. gruodžio 21 d. Sprendimu C(2000) 3493 Komisija 2000 m. sausio 1 d.–2006 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu patvirtino Bendrijų struktūrinių fondų paramos bendrojo programavimo dokumentą tikslui Nr. 1 siekti Martinikos regione (Prancūzija), kuriame numatyta 17 150 000 EUR Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) parama, skirta pagal priemonę „Tiesioginė pagalba turizmo įmonėms ir kitiems turizmo sektoriaus subjektams“.

8 2003 m. *Société martiniquaise des villages de vacances* (toliau – SMVV), kuri Martinikoje eksploatuoja *Club Méditerranée* priklausančią poilsiavietę „Les Boucaniers“ (toliau – poilsio klubas „Les Boucaniers“), nusprendė šią poilsiavietę atnaujinti ir išplėsti.

9 2004 m. rugpjūčio 3 d. Martinikos regiono taryba nusprendė skirti 2 492 750 EUR regiono subsidiją klubo „Les Boucaniers“ renovacijos ir plėtros projektui, kurio darbų užsakovė buvo SMVV, o bendra sąmata sudarė 49 981 446 EUR.

10 2004 m. spalio 18 d. sprendimu C(2004) 4142 Komisija nustatė, kad Bendrijos finansinės parama minėtam projektui sudaro 12 460 000 EUR.

11 2005 m. kovo 24 d. Martinikos regionas ir SMVV pasirašė susitarimą dėl regiono plėtros siekiant įgyvendinti šį projektą.

12 2007 m. birželio 25 d.–liepos 13 d. Europos Bendrijų Audito Rūmai atliko nagrinėjamo projekto auditą. 2008 m. vasario 11 d. raštu Audito Rūmai pateikė Prancūzijos Respublikai preliminarias išvadas. Rašte konkrečiai nurodyta, kad nesilaikyta taikytinos viešojo renovacijos ir plėtros darbų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos, nes šį projektą daugiau nei 50 % finansavo perkančiosios organizacijos. Audito Rūmų manymu, atsižvelgiant į ERPF subsidiją, regiono subsidiją ir valstybės 16 690 000 EUR dydžio subsidiją, suteiktą mokesčių lengvatos pagal Prancūzijos bendrojo mokesčių kodekso (*ode général des impôts*) 199 straipsnio *undecies* B forma, 63,33 % šio projekto finansuota valstybės pagalbos lėšomis. Šiuo klausimu Audito Rūmai visų pirma nurodo Direktyvos 93/37 2 straipsnį.

13 2008 m. gegužės 20 d. raštu Prancūzijos Respublika pirmiausia ginčijo tai, kad nagrinėjama mokesčių lengvata gali būti laikoma tiesiogine subsidija, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalį. Be to, ji teigė, kad poilsio klubo „Les Boucaniers“ renovacijos ir plėtros darbai nėra darbai, susiję su sporto, laisvalaikio ir poilsio objektais, kaip jie suprantami pagal to straipsnio 2 dalį. Todėl jie nepatenka į minėto straipsnio taikymo sritį.

14 2010 m. liepos 28 d. Komisija ginčijamu sprendimu nusprendė visiškai nutraukti ERPF finansinę paramą poilsio klubo „Les Boucaniers“ renovacijos ir plėtros projektui.

Bendrajame Teisme pareikštas ieškinys ir skundžiamas sprendimas

15 Ieškiniu, Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu 2010 m. spalio 11 d., Prancūzijos Respublika prašė paskelbti visą ginčijamą sprendimą negaliojančiu.

16 Grįsdama ieškinį Prancūzijos Respublika rėmėsi keturiais pagrindais. Pirmajame ieškinio pagrinde ji teigė, kad Komisija pažeidė Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalį dėl to, jog poilsio klubo „Les Boucaniers“ renovacijos ir plėtros darbų pirkimo sutartis laikė daugiau kaip 50 % perkančiųjų organizacijų tiesiogiai subsidijuotomis darbų pirkimo sutartimis. Antrajame ieškinio pagrinde nurodyta, kad Komisija pažeidė šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalį, nes nusprendė, kad aptariami darbai patenka į sutarčių dėl sporto, poilsio ir laisvalaikio objektų statybos, kaip jos apibrėžiamos šioje nuostatoje, taikymo sritį. Trečiasis ieškinio pagrindas buvo susijęs su pareigos motyvuoti pažeidimu, nes Komisija aiškiai ir vienareikšmiškai nenurodė priežasčių, dėl kurių poilsio klubo „Les Boucaniers“ renovacijos ir plėtros darbai prilygo sporto, poilsio ir laisvalaikio objektų statybos darbams, kaip jie

suprantami pagal Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalį. Ketvirtajame ieškinio pagrinde papildomai nurodyta, kad Komisija pažeidė proporcingumo principą dėl to, kad ERPF skirtai subsidijai nustatė 100 % korekcijos normą.

17 Bendrasis Teismas visus šiuos ieškinio pagrindus, taigi ir visą ieškinį, atmetė.

18 Kiek tai susiję su pirmuoju ieškinio pagrindu, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 25–33 punktuose pirmiausia nagrinėjo Prancūzijos Respublikos argumentą, pagrįstą valstybės pagalbos srityje nusistovėjusia teismo praktika, kad „subsidijos“ sąvoka turi būti aiškinama kaip apimanti tik pozityviąsias išmokas.

19 Šiuo atžvilgiu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 27 punkte pažymėjo, kad nors subsidijos sąvoka minima teismo praktikoje dėl valstybės pagalbos apibrėžiant valstybės pagalbos sąvoką, ji pati šioje teismo praktikoje nebuvo apibrėžta.

20 Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 28 punkte taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad aiškinant Sąjungos teisės normą turi būti atsižvelgta ne tik į jos formuluotę, bet ir į priėmimo aplinkybes bei teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus. Kitame šio sprendimo punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad Direktyva 93/37 siekiama išvengti rizikos, kad perkančiosioms organizacijoms sudarant viešojo pirkimo sutartis pirmenybė bus teikiama nacionaliniams konkurso dalyviams ar kandidatams, ir galimybės, kad valstybės, savivaldybės ar viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos finansuojamas ar kontroliuojamas subjektas vadovausis kitais nei ekonominiai kriterijais.

21 Visų pirma dėl Direktyvos 93/37 2 straipsnio tikslo, kurio siekė Bendrijos teisės aktų leidėjas, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 30 ir 31 punktuose nurodė, jog šiuo straipsniu siekiama užkirsti kelią tam, kad tam tikros perkančiosios organizacijos nesistengtų išvengti viešųjų pirkimų teisės normų, privatiems subjektams pavesdamos atlikti darbus, dėl kurių faktiškai turėtų būti organizuojami viešieji pirkimai ir kuriuos šios perkančiosios organizacijos tiesiogiai subsidijuoja daugiau nei 50 %. Bendrasis Teismas patikslino, kad atvejai, kai perkančioji organizacija pati sudaro sutartį su rangovu ir kai ji daugiau nei 50 % tiesiogiai subsidijuoja kito subjekto sudarytą darbų pirkimo sutartį, iš esmės nesiskiria. Taigi minėtu 2 straipsniu, Bendrojo Teismo manymu, siekiama užtikrinti, kad viešojo pirkimo sutartys būtų sudaromos nešališkai tais atvejais, kai viešieji subjektai daro lemiamą įtaką. Todėl, kaip Bendrasis Teismas nurodo skundžiamo sprendimo 32 punkte, Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalyje vartojama subsidijos sąvoka turėtų būti aiškinama funkciškai ir plačiai.

22 Bendrasis Teismas priėjo prie išvados, kad Direktyvos 93/37 veiksmingumas nebūtų visiškai išsaugotas, jeigu joje nustatytos tvarkos būtų galima netaikyti vien dėl to, kad pirkimo sutarties finansavimo išlaidos sumažėjo ne dėl viešojo subjekto gaunamų pozityviųjų išmokų, o dėl mokesčių lengvatų ir kad jos 2 straipsnio 1 dalyje vartojama „subsidijos“ sąvoka neapima aptariamų mokesčių lengvatų, leidžiančių, kaip ir pozityviosios išmokos, sumažinti pirkimo sutarties finansavimo išlaidas.

23 Skundžiamo sprendimo 34–35 punktuose Bendrasis Teismas atkreipė dėmesį į kitus Sąjungos teisės aktus, kuriuose subsidijos sąvoka buvo apibrėžta ne vien kaip pozityviosios išmokos, ir atmetė Prancūzijos Respublikos argumentą, grįstą teisės akto parengiamaisiais dokumentais, susijusiais su pirminiu nuostatos, kuri vėliau tapo Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalimi, įtraukimu.

24 Skundžiamo sprendimo 36 ir 37 punktuose Bendrasis Teismas taip pat atmetė Prancūzijos Respublikos teiginį, kad aptariamos mokesčių lengvatos nėra tiesioginės, kaip to reikalaujama pagal minėto 2 straipsnio 1 dalį. Jis rėmėsi tuo, kad šios lengvatos buvo tiesiogiai susijusios su nagrinėjama darbų pirkimo sutartimi ir dėl to padarytomis investicijomis.

25 Kiek tai susiję su antruoju ieškinio pagrindu, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 42–50 punktuose pirmiausia nagrinėjo Prancūzijos Respublikos argumentus, kad šios poilsiavietės sporto, laisvalaikio ir poilsio objektai yra tik papildomo pobūdžio, o darbai iš esmės buvo susiję su maitinimo paslaugas teikiančio viešbučio įrengimu.

26 Konstatavęs, kad minėti darbai priskirtini vienam projektui, susijusiam su visiška poilsio klubo „Les Boucaniers“ renovacija, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 43 punkte pažymėjo, kad siekiant įvertinti, ar nagrinėjamos darbų pirkimo sutartys buvo susijusios su tokių objektų statytos darbais, reikia atsižvelgti ne į atliktus darbus, o į šio poilsio klubo paskirtį apskritai.

27 Šiuo klausimu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 48 punkte pritarė Komisijos vertinimui, kad poilsio klubas „Les Boucaniers“ yra vientisa koncepcija, apimanti apgyvendinimą, maitinimą, sporto ir poilsio veiklą bei pramogas, taip pat bendrą infrastruktūrą. Jo teigimu, net darant prielaidą, kad didžioji dalis poilsio klubo „Les Boucaniers“ teritorijos ir darbuotojų gali būti susieta su apgyvendinimu ir maitinimu, poilsio klubo pobūdį atspindi veikla, kuri yra šios poilsiavietės koncepcijos branduolys ir esminė, bet kuriuo atveju būtina šios koncepcijos dalis. Taigi Bendrasis Teismas priėjo prie išvados, kad poilsio klubas „Les Boucaniers“ pagal savo pobūdį yra sporto, laisvalaikio ir poilsio objektas plačiąja prasme. Be to, jis pridūrė, jog šioje byloje reikia ne nustatyti aptariamų darbų pirkimo sutarčių dalyką, o įvertinti, ar nagrinėjamas projektas priskirtinas prie vienos iš Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalyje numatytų kategorijų.

28 Skundžiamo sprendimo 50 punkte Bendrasis Teismas atmetė kaip pernelyg ribotą Prancūzijos Respublikos pateiktą darbų išlaidų išskaidymą, pagal kurį tik 10,6 % poilsio klubo „Les Boucaniers“ renovacijos ir plėtros darbų išlaidų buvo skirta sporto, laisvalaikio ir poilsio objektams.

29 Skundžiamo sprendimo 53 ir 54 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad NACE nėra reikšmingas aiškinant Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalyje vartojamą sporto, laisvalaikio ir poilsio objektų sąvoką.

30 Galiausiai skundžiamo sprendimo 57 punkte Bendrasis Teismas priėjo prie išvados, kad, kiek tai susiję su Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalyje vartojama sporto, laisvalaikio ir poilsio objektų sąvoka, pagal ją nereikalaujama sąsajos su įprastais viešosios valdžios institucijų poreikiais arba bendrojo intereso užduotimis. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 58–64 punktuose pažymėjo, kad aptariama sąvoka, net jeigu ji yra vienas iš baigtinio sąrašo elementų, nėra ribojama jokiais kriterijais ir turi būti aiškinama funkciškai ir plačiai siekiant užtikrinti, kad nebūtų pakenkta Direktyvos 93/37 veiksmingumui. Bendrojo Teismo teigimu, siauras sporto, laisvalaikio ir poilsio objektų sąvokos aiškinimas neatitiktų šios direktyvos tikslų.

31 Dėl trečiojo ieškinio pagrindo Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 69–71 punktuose priėjo prie išvados, kad, atsižvelgiant į ginčijamame sprendime ir per administracinę procedūrą pateiktus paaiškinimus, Komisija teisiniu požiūriu pakankamai paaiškino savo motyvus.

32 Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 74 punkte konstatavo, kad, atsižvelgiant į tai, jog aptariami darbai sudaro vieną projektą, finansinės paramos, dėl kurios nustatyta pažeidimų, suma apima visą projektui numatytos paramos sumą. Taigi pažeidimas susijęs su visu projekto finansavimu, todėl visa finansinė parama neteisingai priskirta ERPF. Todėl Bendrasis Teismas priėjo prie išvados, kad korekcija neturėjo būti ribojama remiantis proporcingumo principu.

Šalių reikalavimai

33 Prancūzijos Respublika Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti visą skundžiamą sprendimą,

— priimti galutinį sprendimą byloje ir paskelbti negaliojančiu ginčijamą sprendimą arba grąžinti bylą nagrinėti Bendrajam Teismui.

34 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

— pirmojo apeliacinio skundo pagrindo antrą dalį ir trečiojo pagrindo pirmą dalį pripažinti nepriimtinomis, o šio prašymo nepatenkinus, – nepagrįstomis, atmesti visą apeliacinį skundą ir

— priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

35 Apeliacinį skundą Prancūzijos Respublika grindžia trimis pagrindais.

Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo, grindžiamo teisės klaida, susijusia su Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalies taikymu

Šalių argumentai

36 Pirmąjį Prancūzijos Respublikos apeliacinio skundo pagrindą sudaro dvi dalys.

37 Pirmoje pirmojo apeliacinio skundo pagrindo dalyje ši valstybė narė tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, jog mokesčių lengvatas galima laikyti „subsidijomis“ pagal Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalį.

38 Prancūzijos Respublikos teigimu, toks Bendrojo Teismo kvalifikavimas prieštarauja Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalies formuluotei ir Sąjungos teisės aktų leidėjo siekiui subsidijų sąvoką apriboti tik pozityviosiomis išmokomis. Pirma, ji kaltina Bendrąjį Teismą nutolus nuo įprastos šios sąvokos apibrėžties, kurią Teisingumo Teismas nustatė valstybės pagalbos srityje. Kadangi nagrinėjamoje direktyvoje jokio kito minėtos sąvokos patikslinimo nėra, siekiant laikytis teisinio saugumo principo, ją reikėtų apibrėžti atsižvelgiant į įprastą „subsidijų“ termino reikšmę. Antra, apeliantė teigia, kad jos aiškinimą pagrindžia tai, jog galutinė šios nuostatos redakcija skiriasi nuo įvairių parengiamuosiuose dokumentuose pateiktų pasiūlymų, kur visų pirma vietoj termino „subsidijuoja“ vartotas terminas „finansuoja“. Trečia, ji priduria, kad Bendrojo Teismo nurodyta būtinybė išsaugoti nuostatos veiksmingumą negali būti tokia didelė, kad tai nuostatai būtų taikomas funkcinis aiškinimas, viršijantis jos formuluotės nubrėžtas ribas.

39 Antroje pirmojo apeliacinio skundo dalyje Prancūzijos Respublika tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, jog mokesčių lengvata buvo tiesioginė, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalį, nes ši lengvata buvo suteikta specialiai dėl nagrinėjamos darbų pirkimo sutarties, tačiau nebuvo suteikta nei užsakovui, nei rangovui, nei atitinkamo objekto valdytojui ar savininkui.

40 Ši valstybė narė teigia, kad nagrinėjamos mokesčių lengvatos buvo suteiktos fiziniams asmenims – į poilsio klubo „Les Boucaniers“ renovacijos ir plėtros darbų pirkimo sutartį investavusių kooperatinių bendrovių (*sociétés en nom collectif*) akcininkams. Šios mokesčių lengvatos, žinoma, būtų paskatinusios investicijas, tačiau nebūtų tiesiogiai sumažinusios darbų išlaidų.

41 Komisijos teigimu, pirma pirmojo apeliacinio skundo pagrindo dalis turi būti pripažinta nepagrįsta. Antra dalis turėtų būti pripažinta nepriimtina, o šio prašymo nepatenkinus – atmesta kaip nepagrįsta.

Teisingumo Teismo vertinimas

42 Primintina, kad Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad perkančiosios organizacijos laikytųsi šios direktyvos nuostatų, kai jos daugiau kaip 50 % tiesiogiai subsidijuoja darbų pirkimo sutartį, sudarytą kito subjekto.

43 Pirmoje pirmojo apeliacinio skundo pagrindo dalyje Prancūzijos Respublika iš esmės teigia, kad subsidijos pagal šią nuostatą sąvoka apima tik pozityviąsias išmokas, todėl negali apimti mokesčių lengvatų.

44 Kadangi minėta sąvoka Direktyvoje 93/37 neapibrėžta, kai nėra nuorodos į valstybių narių teisę, jos turinys turi būti aiškinamas autonomiškai ir vienodai, atsižvelgiant į nuostatos priėmimo aplinkybes ir tikslą, siekiamą ta nuostata, kurioje ji vartojama (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Pie Optiek*, C-376/11, 33 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

45 Prancūzijos Respublika neginčija nei Bendrojo Teismo skundžiamo sprendimo 29–31 punktuose aprašytų Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalies tikslų, nei to, kad šie tikslai, kaip išvados 43 punkte pažymėjo generalinė advokatė, liudija plataus „subsidijos“ sąvokos aiškinimo naudai. Tačiau savo argumentais ji iš esmės kaltina Bendrąjį Teismą, kad šis viršijo leistinas teleologinio aiškinimo ribas, nes siekdamas į šią sąvoką įtraukti mokesčių lengvatas pasirinko platų ir funkcinį jos aiškinimą.

46 Vis dėlto, priešingai, nei teigia Prancūzijos Respublika, įprasta termino „subsidijuoti“ reikšmė – suteikti naudą. Todėl apskritai šis terminas aprėpia ne vien pozityviąsias išmokas. Be to, tokio aiškinimo nepaneigia ir vadinamoji „įprasta“ subsidijos sąvokos apibrėžtis, kuria ši valstybė narė remiasi ir kuri tariamai vartojama valstybės pagalbos srityje.

47 Prancūzijos Respublikos argumentas, kad Bendrojo Teismo aiškinimas prieštarauja Sąjungos teisės aktų leidėjo ketinimui, nes neatsižvelgiama į Direktyvos 93/37 2 straipsnio genezę, taip pat atmestinas.

48 To, kad šioje nuostatoje vietoj veiksmažodžio „finansuoja“, kurį Komisija vartojo pasiūlyme dėl 1989 m. liepos 18 d. Tarybos direktyvos 89/440/EEB, kuria iš dalies keičiama Direktyva 71/305/EEB dėl viešojo darbų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 210, p. 1), 1a straipsnio, atitinkančio Direktyvos 93/37 2 straipsnį, vartojamas terminas „subsidijuoja“, ir kadangi kitų nuorodų nėra, nepakanka, kad būtų galima daryti išvadą, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas norėjo į šią sąvoką įtraukti tik pozityviąsias išmokas, o būtent mokesčių lengvatas įtraukti atsisakė.

49 Šiomis aplinkybėmis konstatuotina, kad nusprendęs, jog mokesčių lengvatų priemonės galėjo būti laikomos subsidijomis pagal Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalį, Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos. Todėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo pirma dalis atmestina kaip nepagrįsta.

50 Kiek tai susiję su antra šio pagrindo dalimi, Prancūzijos Respublika, priešingai, nei teigia Komisija, kvestionuoja ne skundžiamame sprendime Bendrojo Teismo konstatuotus faktus, o teisinį faktų kvalifikavimą, t. y. suteiktų mokesčių lengvatų kvalifikavimą kaip „tiesioginių“ subsidijų, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalį.

51 Kadangi, kaip matyti iš nusistovėjusios teismo praktikos, Teisingumo Teismas yra kompetentingas atlikti tokio teisinio kvalifikavimo kontrolę (žr., be kita ko, 1994 m. birželio 1 d. Sprendimo Komisija prieš *Brazzelli Lualdi ir kt.*, C-136/92 P, Rink. p. I-1981, 49 punktą), darytina išvada, kad ši pirmojo apeliacinio skundo pagrindo dalis yra priimtina.

52 Dėl pagrįstumo konstatuotina, kad iš Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalies formuluotės aiškiai matyti, jog „tiesioginių subsidijų“ sąvoka susijusi ne su asmenimis, o su konkrečiu statiniu. Beje, siauras šios sąvokos aiškinimas leistų perkančiajai organizacijai netaikyti Direktyvos 93/37 2 straipsnio, taigi ir išvengti jai pagal šią direktyvą tenkančių pareigų.

53 Šiuo atžvilgiu primintina, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 36 punkte pažymėjo, jog mokesčių lengvatos buvo tiesiogiai susijusios su nagrinėjama darbų pirkimo sutartimi, jomis nebuvo siekiama sumažinti tam tikros bendros konkretiems asmenims tenkančios naštos ir jas Prancūzijos Respublika suteikė konkretiems pagal poilsio klubo „Les Boucaniers“ renovacijos ir plėtros projektą įgyvendinamiems darbams.

54 Šiomis aplinkybėmis konstatuotina, kad Bendrasis Teismas teisingai susiejo tiesioginį subsidijos, numatytos Direktyvos 93/37 2 straipsnio 1 dalyje, pobūdį su projekto finansavimu ir dėl to atliktomis investicijomis.

55 Atsižvelgiant į tai, antra Prancūzijos Respublikos pirmojo apeliacinio skundo pagrindo dalis taip pat atmestina, todėl šis pagrindas atmestinas kaip nepagrįstas.

Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo, grindžiamo Bendrojo Teismo padaryta teisės klaida iškraipius ginčijamo sprendimo turinį ir Komisijos motyvus pakeitus savaisiais

Šalių argumentai

56 Antrajame apeliacinio skundo pagrinde Prancūzijos Respublika teigia, kad Bendrasis Teismas iškraipė ginčijamo sprendimo turinį ir Komisijos motyvus pakeitė savaisiais. Šios valstybės narės teigimu, sprendimo turinys iškraipytas, nes Bendrasis Teismas nusprendė, jog Komisija, siekdama nustatyti, ar poilsiavietės renovacijos ir plėtros darbų pirkimo sutartis patenka į Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalį, atsižvelgė ne į atliktų darbų pobūdį, o į poilsio klubo „Les Boucaniers“ paskirtį apskritai.

57 Šiuo klausimu Prancūzijos Respublika pažymi, kad tik per žodinę proceso Bendrajame Teisme dalį Komisija pripažino, jog reikėjo atsižvelgti ne į poilsio klube „Les Boucaniers“ atliktus darbus, o į jo paskirtį apskritai.

58 Komisijos nuomone, šis apeliacinio skundo pagrindas nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

59 Dėl turinio iškraipymo, kurį Prancūzijos Respublika įžvelgia skundžiamo sprendimo 43 punkte išdėstytuose Bendrojo Teismo teiginiuose, kad Komisija išnagrinėjo Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalies taikomumą, ginčijamame sprendime įvertinusi poilsio klubo „Les Boucaniers“ visiškos renovacijos projektą, ir kad šis vertinimas atliktas atsižvelgus ne į atliktus darbus, o į poilsio klubo paskirtį apskritai, kontrolės pažymėtina, kad, remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, iškraipymas turi būti akivaizdžiai matomas iš bylos medžiagos, neatliekant naujo faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimo (žr., be kita ko, 2006 m. balandžio 6 d. Sprendimo *General Motors prieš Komisiją*, C-551/03 P, Rink. p. I-3173, 54 punktą).

60 Tačiau pažymėtina, kad net jeigu ginčijamą sprendimą galima aiškinti taip, kaip siūlo Prancūzijos Respublika, kitoks Bendrojo Teismo pateiktas aiškinimas nereiškia, jog buvo iškraipytas jo turinys (šiuo klausimu žr. 2011 m. vasario 10 d. Sprendimo *Activision Blizzard Germany prieš Komisiją*, C-260/09 P, Rink. p. I-419, 54 punktą).

61 Šiomis aplinkybėmis, kadangi nėra elementų, rodančių, kad Bendrasis Teismas iš esmės netiksliai aiškino ginčijamą sprendimą, negalima pripažinti, jog toks aiškinimas yra to sprendimo iškraipymas arba jo motyvų pakeitimas.

62 Tai reiškia, kad antrasis apeliacinio skundo pagrindas atmestinas kaip nepagrįstas.

Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo, grindžiamo teisės klaida, susijusia su Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalies taikymu

Šalių argumentai

63 Trečiajame apeliacinio skundo pagrinde, kurį sudaro dvi dalys, Prancūzijos Respublika prieštarauja tam, kad poilsio klubo „Les Boucaniers“ renovacijos ir plėtros darbų pirkimo sutartis būtų kvalifikuojama kaip sutartis, susijusi su sporto, laisvalaikio ir poilsio objektų statybos darbais pagal Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalį.

64 Dėl pirmos trečiojo apeliacinio skundo pagrindo dalies Prancūzijos Respublika teigia, kad, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, jog Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalyje vartojama sporto, laisvalaikio ir poilsio objektų sąvoka turi būti aiškinama plačiai, neapsiribojant vien objektais, atitinkančiais įprastus viešosios valdžios institucijų poreikius, t. y. kolektyvinius naudotojų poreikius.

65 Prancūzijos Respublika tvirtina, kad toks ribojimas, net jeigu aiškiai nenurodytas šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalyje, išplaukia iš sisteminio minėtos nuostatos formuluotės, dalyko ir kitų joje numatytų pirkimo sutarčių kategorijų aiškinimo. Jos teigimu, Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalimi siekiama, kad šioje direktyvoje įtvirtintos taisyklės būtų taikomos darbų pirkimo sutartims, dėl kurių kyla reali grėsmė, kad perkančiosios organizacijos vengs tas taisykles taikyti. Šios valstybės narės tvirtinimu, tokia grėsmė egzistuoja tik pirkimo sutarčių, susijusių su kolektyviniams naudotojų poreikiams patenkinti skirtais objektais, atveju. Visų kitų kategorijų sutartims, numatytoms Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalyje, bendra tai, kad jos susijusios su minėtiems poreikiams skirtais statiniais.

66 Komisija teigia, kad pirma trečiojo apeliacinio skundo pagrindo dalis nepriimtina, nes ja siekiama pakeisti ginčo Bendrajame Teisme dalyką.

67 Be to, Komisija mano, kad pirma dalis yra nepagrįsta.

68 Antroje šio apeliacinio skundo pagrindo dalyje Prancūzijos Respublika tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, jog Direktyvos 93/37 2 straipsnyje vartojama „darbų pirkimo sutarčių“ sąvoka turi būti aiškinama neatsižvelgiant į šios direktyvos 1 straipsnio a punkte vartojamą „viešojo darbų pirkimo sutarčių“ sąvoką, todėl Komisija, pripažinusi, kad šioje byloje nagrinėjama pirkimo sutartis patenka į minėtos nuostatos taikymo sritį, net jeigu ši sutartis neatspindi tiesioginio ekonominio perkančiosios organizacijos intereso, nepažeidė minėtos direktyvos 2 straipsnio 2 dalies.

69 Prancūzijos Respublikos nuomone, Direktyvos 93/37 2 straipsnyje vartojama „darbų pirkimo sutarčių“ sąvoka turi būti aiškinama atsižvelgiant į „viešojo darbų pirkimo sutarties“ sąvoką, reiškiančią, kad tokia sutartis vykdoma įgyvendinant tiesioginį ekonominį perkančiosios organizacijos interesą (2010 m. kovo 25 d. Sprendimo *Helmut Müller*, C-451/08, Rink. p. I-2673, 50–52 punktai). Ši valstybė narė patikslina, kad sutartis, susijusi su poilsio klubo „Les Boucaniers“ renovacija, negali būti laikoma atspindinčia tokį tiesioginį ekonominį interesą vien dėl to, kad šia renovacija prisidedama prie Martinikos turizmo ir ekonomikos vystymo. Jos nuomone, šios direktyvos 2 straipsnis susijęs tik su darbų pirkimo sutartimis, kurios, jeigu būtų sudarytos perkančiosios organizacijos, būtų priskirtos prie viešojo darbų pirkimo sutarčių, kaip jos suprantamos pagal minėtos direktyvos 1 straipsnio a punktą.

70 Komisija prašo atmesti šią apeliacinio skundo pagrindo dalį.

Teisingumo Teismo vertinimas

71 Dėl Komisijos nurodyto trečiojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies nepriimtinumo reikia priminti, kad, remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, leidimas šaliai Teisingumo Teisme pirmą kartą nurodyti pagrindą ir argumentus, kurie nebuvo nurodyti Bendrajame Teisme,

reikštų leidimą jai pateikti Teisingumo Teismui, kurio kompetencija apeliaciniame procese yra ribota, nagrinėti platesnės apimties ginčą nei tas, kurį nagrinėjo Bendrasis Teismas, ir kad apeliaciniame procese Teisingumo Teismas yra kompetentingas tik ištirti pirmojoje instancijoje nagrinėtų argumentų teisinius vertinimus (2007 m. vasario 1 d. Sprendimo *Sison prieš Tarybą*, C-266/05 P, Rink. p. I-1233, 95 punktas ir nurodyta teismo praktika).

72 Tačiau iš Teisingumo Teismo turimos medžiagos aiškiai matyti, kad kolektyvinių naudotojų poreikių ir įprastų viešosios valdžios institucijų poreikių sąvokas Prancūzijos Respublika per procedūrą Bendrajame Teisme ir vykstant apeliaciniam procesui Teisingumo Teisme vartojo sinonimiškai.

73 Net jeigu, kaip patvirtino Komisija, kolektyvinių naudotojų poreikių sąvoka nebuvo vartota per procedūrą Bendrajame Teisme, iš skundžiamo sprendimo 55 punkto matyti, kad Prancūzijos Respublikos argumentai dėl įprastų viešosios valdžios institucijų poreikių sąvokos buvo susiję su sąlyga, kad Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalyje buvo numatyti tik „visiems prieinami, o ne vien privatiems klientams rezervuoti sporto, poilsio ir pramogų objektai“. Ši sąlyga iš tiesų susijusi su kolektyviniais naudotojų poreikiais.

74 Taigi tai, kad per apeliacinį procesą vartojama kolektyvinių naudotojų poreikių sąvoka, nereiškia, jog keičiamas Bendrojo Teismo nagrinėtos bylos dalykas, todėl pirma trečiojo apeliacinio skundo pagrindo dalis priimtina.

75 Kiek tai susiję su pagrįstumu, reikia nustatyti, ar Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą dėl to, kad nepripažino jog „sporto, laisvalaikio ir poilsio objektų“ sąvoka pagal Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalį apima tik kolektyviniams naudotojų poreikiams patenkinti skirtus objektus.

76 Kaip Bendrasis Teismas iš esmės pažymėjo skundžiamo sprendimo 57 ir 58 punktuose, konstatuotina, kad toks ribojimas neišplaukia nei iš Direktyvos 93/37 teksto, nei iš jos parengiamųjų dokumentų. Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalyje sporto, laisvalaikio ir poilsio objektų sąvoka niekaip nekvalifikuojama.

77 Minėtos sąvokos ribojimas taip pat negali būti grindžiamas sisteminiu Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalies aiškinimu. Net darant prielaidą, kad visų šioje nuostatoje išvardytų kategorijų pirkimo sutartims bendra tai, kad jos susijusios su statiniais, kurie prireikus gali patenkinti kolektyvinius naudotojų poreikius, vien iš šios aplinkybės negalima daryti išvados, kad galėjimas patenkinti tokius poreikius yra minėtos nuostatos taikymo sąlyga.

78 Todėl konstatuotina, kad Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, kai atsisakė pripažinti, kad Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalyje vartojama sporto, laisvalaikio ir poilsio objektų sąvoka apima tik kolektyviniams naudotojų poreikiams patenkinti skirtus objektus. Vadinasi, trečiojo apeliacinio skundo pagrindo pirma dalis atmestina kaip nepagrįsta.

79 Dėl antros šio pagrindo dalies konstatuotina, kad skundžiamo sprendimo 64 punktas, kuriuo šiuo atžvilgiu remiasi Prancūzijos Respublika, yra neatskiriama Bendrojo Teismo atsakymo į argumentą, kad Direktyvos 93/37 2 straipsnio 2 dalis susijusi tik su tų kategorijų sutartimis, kurios pagal savo pobūdį priskiriamos įprastiems viešosios valdžios institucijų poreikiams, dalis.

80 Pažymėtina, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 64 punkte teisingai konstatavo, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas Direktyvos 93/37 2 straipsnyje aiškiai išplėtė jos taikymo sritį, į ją įtraukęs tam tikras apibrėžtas neviešąsias sutartis.

81 Todėl Direktyvos 93/37 2 straipsnis turi būti aiškinamas nepriklausomai nuo jos 1 straipsnio a punkto. Pažymėtina, kad kitoks aiškinimas labai susiaurintų minėtos direktyvos 2 straipsnio taikymo sritį, o tai prieštarautų šiuo straipsniu siekiamam tikslui – užkirsti kelią jam apeiti.

82 Tai reiškia, kad Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai nusprendė, jog iš Direktyvos 93/37 1 straipsnio a punkte nurodytos viešojo darbų pirkimo sutarčių sąvokos apibrėžties neišplaukia šios direktyvos 2 straipsnio taikymo sąlyga, susijusi su įprastais viešosios valdžios institucijų poreikiais.

83 Todėl trečiojo apeliacinio pagrindo antra dalis taip pat atmestina, o visas apeliacinio skundo pagrindas atmestinas kaip nepagrįstas.

84 Kadangi nė vienam Prancūzijos Respublikos pateiktam apeliacinio skundo pagrindui negali būti pritarta, atmestinas visas apeliacinis skundas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

85 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal to paties reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniam procesui pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Prancūzijos Respublika pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Priteisti iš Prancūzijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.